

Мам, пам'ятаєш, у третьому класі ми всі хотіли собі реборнів? Тепер я вимушена з тобою погодитися: вони стрьомні, але тоді я, звичайно, хотіла теж. У Даші була Белінда, не знаю, з якого переляку і хто їй привіз чи передав, бо жодні батьки, здається, добровільно таке не куплять – хіба під тиском. У Белінди навіть билосся серце.

Я марила реборнами-двійнятами, в Інтернеті вони виглядали найсимпатичнішими, з акуратними ротиками і густими війками. Страшно подумати, як далеко соціум може зайти в урізноманітненні інструментів репродуктивного тиску: навіть хлопці хотіли собі реборнів. Не всі, але декотрі хотіли. Пригадую, потім я читала, що реборнів, навпаки, часто використовують у терапії для жінок чи чоловіків, які втратили дітей або не можуть їх мати, але я все одно вважаю, що це репродуктивний тиск. Людина хоче дитину, але замовляє реборна, значить, це може працювати і в протилежний бік: людина хоче реборна, а в результаті думає, що хоче – і народжує – справжню дитину. Ну, не в третьому класі, звісно, але загалом якимось так це може працювати.

Наш клас тоді перетворився на максимально реальну ілюстрацію того, як у давні часи ціле плем'я об'єднувалося, щоби дбати про немовлят: так ми опікувалися реборнами. До різдвяних канікул їх було вже четверо: ще одна Белінда – найпростіше і певне рішення батьків Наталі, хоча технічно реборни – це рукотворний мистецький витвір і вони не повинні дублюватися (ага), Селіна (у батьків Лілі був якийсь інший гуґл, ніж у всіх, тож її купили десь не в тій спільноті і вона трошки менше нагадувала живу дитину і,

мабуть, тому була якась навіть менш стрьомна) і Ділан – у нього також билосся серце. Мілана була, з одного боку, незадоволена, що в неї хлопчик, а отже, не можна шити йому платтячка та пов'язочки, з іншого – на відміну від обох Белінд і Селіни, в нього були відкриті очка і він узагалі мав значно приємніший вигляд. Зрештою, ми таки, ігноруючи його стать за документами, почали шити йому платтячка і пов'язки з бантиками і квітами на голову. Денис сказав, що він виросте геєм, Мілана дуже образилася і плакала, але не здалася. Пані Ганна, наша класна, була від цього всього просто в шоці.

Ясно, що після Нового Року та Різдва ми сподівалися на значно більше реборнів у нашому племені, але, на щастя, з'явилися Фербі Коннект – і всі видихнули з полегшенням і подарували дітям їх. Іноді мені здається, що серця двох Белінд і Ділана досі продовжують битися десь під завалами іграшок упереміш із кубиками леґо, а вже тепер – може, й просто під завалами.

Коротше, схоже, спочатку тато подумав, що це я приїхала з чимось типу реборна.

Діч якась вийшла.

----- ●●● -----

Пам'ятаєш, мам, коли ти сердилася, ти іноді казала, що я – зовсім як мій батько? І якась я сказала тобі: ну, якщо він такий класний, то я прямо не знаю, чого ж ви розлучилися. І ти така зависла на секундочку, а потім сміялася як навіжена, і я сміялася також.

Не знаю, чи я – зовсім як він, але в ті кілька хвилин тоді на кордоні я відчула, що ми ніби з ним у рівному двобій, правда, в мене зайняті руки, але зате й він був не готовий до ситуації настільки, наскільки це взагалі можливо. Рефері між нами була волонтерка Таня, її було реально шкода. Все це якимось так виглядало:

– Це чия дитина? – питає тато замість “добрий вечір” чи там “як ти добралася?”

– Це моя дитина, – просто відповідаю я.

У волонтерки Тані очі лізуть на лоба, вона переводила нас через кордон і бачила документи, наші з Іванкою паспорти все ще у неї в руках. Але ну хто в нас довіряє документам, особливо тепер. У тата теж очі лізуть на лоба, тут інша історія, я ж знаю, що він нічого не знає про Іванку. Ну, ми з тобою про це не говорили, але я здогадуюся. Формально все ок: він не запитував. Зрештою, ви спілкувалися лише у справах, чого б він мав запитувати, типу, ти, бува, там нікого більше не народила?

Я витримую паузу, тільки дуже невчасно в мене дзвонить телефон, це Орест, він має впевнитися, що все гаразд, але я поки не можу йому так відповісти, хоча ну що тато вже тепер зробить? Скаже мені віднести її назад чи що? Але паузу доводиться перервати. Навколо сновигають волонтери і якісь загублені чорношкірі студенти чомусь юрмляться поруч із нами. Я збиваю дзвінок, до тата підходить якийсь чоловік щось запитати, але тато виставляє в його напрямку долоню, і чоловік завмирає, якийсь час стоїть так, а потім іде собі деінде. Тато запитально дивиться на мене.

– Це от – мій рюкзак, це – мої кросівки, а це – моя дитина.

Я, очевидно, думку донесла не дуже, Таня напружується ще більше.

– Дитина – не майно, – якимось автоматично відповідає тато і бере в Тані з рук наші паспорти: перший мій, там йому все знайомо, щойно відкривши, він його закриває і ховає в задню кишеню джинсів. Лайфхак: якщо ви хочете загубити документи, покладіть їх у задню кишеню джинсів, це гарантовано спрацює, доведено чотири рази моїм татом. І то це лише ті випадки, про які я знаю.

Паспорт Іванки тато гортає довго, вичитує там усе до літери, кожну цифру й кожну рисочку. Йому це не сильно допомагає: в Іванки прізвище Ореста, якого (і прізвища, і Ореста) він не знає, ім'я мами там ніде не фігурує, це просто звичайний біометричний закордонний паспорт української дитини, яка має на фото приблизно такий вигляд, як і будь-яка інша українська дитина або взагалі будь-яка біла дитина в цьому світі, або навіть як реборн, тобто як кабачок з вухами. Ми зробили їй паспорт, щоби полетіти всім разом на Мальдіви, ще два дні, і ми б устигли. А я ж навіть не дуже туди хотіла.

Іванка спить у мене під курткою, в роті у неї соска, однотонна, така майже прямокутна, кольору какао, моя улюблена, ну, чисто візуально, слінг намотаний на светр, куртка на Іванці сходиться лише наполовину, але це ок, вона в теплому комбінезоні, слінг теплий, я тепла, все тепле. Мені самій аж гаряче від Іванки, щойно перестав падати сніг, і я навіть зняла шапку і тримаю її в руках.

Хтось кличе Таню польською, але вона тільки озирється якимось безпорадно, не знаючи, чи може нас залишити в такій непростій ситуації, якої вона, щоправда, сама теж не розуміє. Вона лише за сьогодні перейшла кордон разів двадцять, напевне, в обидва боки, не дивно, що вона так повільно реагує.

– На два слова, – тато легенько бере мене за лікоть, ніби хоче, щоб ми з ним відійшли кудись, але насправді дає Тані зрозуміти, що відійти може вона. Таня вдячно поспішає туди, звідки її гукали.

– Це Іванка, моя сестра, – кажу я.

Тато оглядається – чи то в пошуках Тані, так, наче вона має якесь рішення, а чи намагаючись виграти час на подумати. Потім дивиться мені просто в очі, а я дивлюся просто в очі йому.

– Немовля мусить поїхати в органи опіки, – каже він. – У відповідне місце. На перший час, поки ми розберемося з усім. Такий закон. Дитина без опікуна і в набагато самостійнішому віці не може залишатися у не своїй сім'ї, навіть якщо це знайомі чи дальші родичі. Днями одна мати привезла до Відня сина з однокласником, вона планувала, що обоє залишаться з нею, але того другого хлопчика...

– Ні, – кажу я, – ні.

Інстинктивно мені хочеться обхопити Іванку руками, притулити її міцніше, але це рух слабкої людини. Я стою як стояла і продовжую дивитися татові просто в очі.

– Опікуном, – починає він, як завжди, торгуватися, – може бути лише родич. Повнолітній родич.

Я знижую плечима і далі дивлюся.

– Це зовсім маленька дитина, – каже тато. – Про неї мають подбати люди, котрі знають, як.

Я мовчу.

– Ні, – тато все ще торгується, – це не моя дитина. Це просто не моя дитина.

Я навмисно дещо демонстративно оглядаю все довкола. А довкола нас – хаос. Дуже багато жінок, які плачуть, біля них метушаться люди в жовтих і помаранчевих жилетках

дорожніх робітників, таких, зі світловідбивними смужками. Хтось кричить щось у телефон поганою польською, бігають якісь зовсім малі діти. Волонтери, як мурашки, тягнуть одразу в усіх напрямках якісь пачки, кульки з бутербродами, термоси, пластанки з чимось гарячим, пакунки з памперсами, роздруківки. Неподалік розкладено кілька великих наметів, біля них юрмляться жінки й діти, більшість із них загорнені в пледи, такі сіренькі, які носять оце волонтери і волонтерки. Тут же починається довгий ряд різногабаритних автобусів, коло них теж натовп, водії або волонтери вигукують, як на автовокзалі у Львові – пам'ятаєш, ми якось через нього поверталися з Карпат, ще до Ореста, – назви міст: Краків, Катовіце, Пшемишль, Варшава. Якийсь дядько біля свого по-домашньому затишного мінівена голосно гукає: на Берлін! Кілька людей оглядаються на дядька, і навколо нього утворюється якийсь небезпечний вакуум, дядько розуміє, що хоч і з найкращими намірами, але кричить щось не те, і кричить ще раз, поспішно: Берлін! Берлін! Біженці до Берліна! П'ятеро людей чи сім'ю, можна з тваринами!

Потім його голос губиться серед інших голосів, криків, сигналів авто, телефонних дзвінків, польських, німецьких, російських, українських, англійських слів.

– Це зараз прямо так важливо? – запитую я.

– Серйозно? – тато відкидає модно стрижене волосся назад і закушує губу, в мене теж є така звичка. – Серйозно?

Я мовчу і продовжую на нього дивитися. Тато все ще дуже молодий, а на вигляд ще молодший, ніж є. Його дорога червона куртка прямо бісить, особливо в моменті. Він тре очі руками і знову розгублено оглядається довкола – чи то в пошуках Тані, чи якоїсь відповіді. Я стою.

– Машина ось там, де жовті автобуси, чорний ікс четвертий, ти маєш упізнати, – врешті він простягає мені ключі. – Іди... Ідуть туди. Я підійду зараз.

Тато робить кілька кроків, а тоді повертається:

– Її свідоцтво. Свідоцтво про народження? – його голос уже звично вимогливий, зосереджений.

– Воно в... воно було... було в...

Але я не можу сказати. Просто не можу сказати вголос цього слова навіть.

----- ●●● -----

Мам, пам'ятаєш, ти перестала мене пускати подорожувати з татом після того, як я на Амальфійському узбережжі стрибнула у воду і зламала обидві ноги? Ти дуже з ним тоді посварилася. Якби ти знала, що насправді я не стрибала ні в яку воду, ти б його взагалі вбила: ми злетіли з дороги, я сиділа на передньому сидінні, ясно, що не в дитячому кріслі – хто добровільно сяде в дитяче крісло в кабриолеті, у вісім, в Італії? Тато зламав лиш одну і скількись-там ребер, напевне, ти б щось запідозрила, якби знала, ну не удвох же ми у воду так невдало стрибнули, але ми тоді повернулися з ним одразу до Відня, і він, на відміну від мене, носив гіпс дуже недовго, коли ти за мною прилетіла, гіпсу вже не було.

Тато тоді якось так порішав усе в Італії, хоча нас забрали в лікарню по страховій, і авто було орендоване, і ми розважили його геть-зовсім, але якось до нього не було ніяких запитань: чому дитина на передньому сидінні, де дитяче крісло і взагалі. Так от, він і цього разу якось так усе порішав.